

Regeringen, Klimat- och
näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om en ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess

Ert diarienummer: KN2025/00288

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser att utredningen på ett tydligt sätt pekar på ett antal utmaningar i det svenska miljöprövningssystemet där det finns betydande behov av förändringar. Det krävs ett mer förutsägbart och över landet likvärdigt miljöprövningssystem, som förmår att bättre balansera samhällsintressen och hänsyn till regional utveckling i miljöprövningen. Vi är övertygade om att länsstyrelserna är en del av lösningen på de utmaningar som finns i prövningssystemet idag.

Sammanfattande synpunkter på utredningens förslag:

- Vi ställer oss bakom utredningens förslag, att lägga tillståndsprövningen på sex av länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer.
- Vi avstyrker förslaget att bilda en ny miljöprövningsmyndighet. En ny myndighet riskerar att få omfattande uppstartsproblem, dyrt genomförande och ett ensidigt uppdrag vilket gör att balansering mellan olika samhällsintressen inklusive det regionala tillväxtperspektivet riskerar att gå förlorat.
- Vi delar utredningens förslag om att ta bort förstainstansprövningen från domstolarna och renodla deras roll till att bli en överprövningsinstans.
- Att införa en ny tillståndsprocess kommer, oavsett organisering, att kräva stora resurser under en inledande fas. Tillräcklig finansiering av den nya prövningsorganisationen behöver säkerställas. Statens kostnader kommer att öka betydligt vid

införandet av en ny miljöprövningsmyndighet lokaliserad på flera orter.

- Länsstyrelsen ser behov av ytterligare kunskap om effekterna av förslagen i utredningen och föreslår därför ett antal områden där kompletterande utredningsbehov kvarstår.

Hur Länsstyrelsen Kronobergs yttrande förhåller sig till det länsstyrelsegemensamma underlaget

Vi ansluter oss till de länsstyrelsegemensamma slutsatserna som framgår av det framtagna underlaget. De delar som Länsstyrelsen Kronoberg själva vill lyfta anges nedan.

Länsstyrelsen Kronobergs tillägg

Besked saknas om hur kulturmiljö- och miljömålsaspekter kan komma att påverkas av utredningens förslag. För frågan om hur miljömålen påverkas har vi tagit del av material från Länsstyrelsen Gävleborg.

Kulturmiljö

Sverige har genom den europeiska landskapskonventionen åtagit sig ett ansvar för en helhetssyn på landskapet, där alla beslut som påverkar landskapet ska beakta såväl ekonomiska som biologiska och kulturella aspekter. Att kulturmiljön och landskapets kulturella värden ska beaktas i de processer som följer av miljöbalken återspeglas i till exempel kapitel 1, 2, 6 och 7.

Nedan redogörs för de synpunkter på utredningen, som specifikt kan hänföras till förslagets påverkan på kulturmiljöaspekter inom ramen för miljöbedömnings- och tillståndprocesser.

En ny organisation för miljöprövning

Granskning ska, med stöd i MKB-direktivet punkt 4.3. beakta miljöns känslighet vad gäller historiskt, kulturellt eller arkeologiskt betydelsefulla markområden. Detta kräver så väl kulturgeografisk, antikvarisk och arkeologisk kompetens. Länsstyrelsen menar att det behöver förtydligas i förslaget om denna kompetens ska finnas inom den nya myndigheten (MPM), eller de nya delegationerna, eller i vilken utsträckning den ska hämtas in via yttranden från andra myndigheter. För att den nya myndigheten, eller delegationerna, ska

kunna genomföra granskning på ett sammanvägt sätt förordar Länsstyrelsen att en bred sakkompetens, inklusive kulturmiljökompetens, finns även inom den nya prövningsmyndigheten, eller delegationerna.

- I det nya förslaget ser Länsstyrelsen en risk för att enskilda sakområden så som kulturmiljö glöms bort i granskningsprocessen, i synnerhet för mindre komplexa ärenden exempelvis vid nyplanering av skog på åkermark med låga naturvärden, om inte kompetensen finns hos den nya prövningsmyndigheten eller delegationerna.
- Det är också oklart om den tid som exempelvis kulturmiljöenheterna lägger på miljöbedömningsärenden är inräknad i den besparing som förslaget föreslår för Länsstyrelserna. Det är av stor betydelse att detta klargörs eftersom det får konsekvenser för resurssättningen till så väl MPM som till Länsstyrelserna samt för möjligheten att uppfylla satta tidsfrister.

Flertalet av de exploateringsprocesser som utredningens förslag avser att effektivisera kräver fysiska ingrepp i marken, vilket i sin tur ofta leder till att krav på arkeologiska utredningar i olika steg kan komma att ställas enligt kulturmiljölagens (1988:950) andra kapitel. Inom nuvarande organisation sker det ett nära samarbete mellan olika enheter på Länsstyrelsen tidigt i processerna. Detta har lett till att det finns möjlighet för verksamhetsutövare att redan i undersökningssamråd/avgränsningssamråd får värdefulla inspel och även tidig information om parallella prövningar som behövs, exempelvis tillstånd enligt kulturmiljölagen eller hur skada på berörda fornlämningar kan minimeras.

- Eftersom länsstyrelsen har ansvar för upphandlingen av arkeologiska uppdrag ger den regionalt förankrade kompetensen även möjlighet att bättre bedöma och informera om hur till exempel hänsyn till årstidsvariationer som måste tas vid planeringen av arkeologi kan påverka projektiden.
- I enskilda fall, framför allt när det gäller vattenverksamheter, kan även bebyggelse som skyddas enligt kulturmiljölagen komma att beröras. Även i dessa fall är det fördelaktigt att prövningen av tillstånd till ändring av byggnadsminnen kan samordnas med åtgärder som följer av miljöbalkens bestämmelser.

- Länsstyrelsen ser att en minskad sakkunskap i kulturmiljöfrågor i tidigt skede kan leda till att olika prövningar inte taktar i varandra, vilket ökar risken för att processerna blir långdragna och kostsamma för verksamheten.

En ny tillstånds- och granskningsplikt

Det är positivt att solceller över en hektar faller inom granskningsplikt, då regelverket tidigare har varit otydligt. Det är också en fördel att det tydligt framgår av författningsförslaget, Förslag till förordning om ändring i miljöprövningsförordningen (2013:251), vilket typ av underlag som krävs för solcellsparker och vindparker och att detta inkluderar både kulturmiljöpåverkan samt landskapsbildsanalys.

Begränsning av vissa myndigheters talerätt

Länsstyrelsen anser att riksintressemyndigheten

Riksantikvarieämbetet bör ges talerätt när det gäller allmänna kulturmiljöintressen, i likhet med Naturvårdsverkets föreslagna talerätt. Kulturmiljö är en del av miljöbegreppet och det kan krävas att även dessa frågor hanteras på nationell nivå, inte bara inom ramen för Länsstyrelsens talerätt inom länet.

Fråga om tillsynsmyndighet för förorenade områden

Vi har uppmärksammat att den nya föreslagna indelningen för prövning av miljöfarliga verksamheter kan få stor påverkan på vem som är tillsynsmyndighet för förorenade områden (se 2 kap. 29 § miljötillsynsförordningen 2011:13). Vi förutsätter att detta utreds särskilt.

Tappa inte bort kopplingen till de nationella miljömålen

I utredningsdirektiven framgår att utredningen särskilt ska redovisa hur de lämnade förslagen kan förväntas påverka möjligheten att nå de miljömål som riksdagen har fastställt, inklusive det långsiktiga klimatmålet till 2045. I utredningen finns inga uttömmande svar på hur de lämnade förslagen påverkar möjligheten att nå miljömålen. Utredningen förfaller inte ha lagt så mycket fokus på det, trots att direktiven anger att det särskilt ska redovisas.

I avsnitt 16.9 om utredningens konsekvenser för miljö och klimat anges att förutsättningar för en accelererad klimatomställning finns när företag ställer om till fossilfrihet. "Sammantaget är det dock svårt att bedöma vilka effekter på möjligheten att nå riksdagens miljömål inklusive klimatmålet som våra förslag kan få. Vissa förslag

får en indirekt positiv förväntad effekt på miljö och klimat genom att skapa bättre förutsättningar för klimat- och miljöförbättrande investeringar, medan andra förslag kan innebära vissa risker för miljöskyddet eller för människors hälsa.”

Längre än så kommer inte analysen av hur utredningens förslag påverkar möjligheten att nå miljömålen.

Det är viktigt att en ny organisering av och förändringar inom miljöskyddet utformas på så sätt att förutsättningarna för att nå Sveriges miljömål stärks.

Länsstyrelsernas gemensamma yttrande

I denna del beskrivs länsstyrelsernas sammanfattande ståndpunkter. Motivering av yttrandets olika delar finns i sin helhet i egna dokument för områden i punktlistan nedan.

1. Prövningsprocessens organisation
2. Prövningsprocessen
3. Fördelning i olika prövningsspår
4. Vattenverksamheter
5. Tillsyn
6. Avgiftssystem
7. Säkerhetsfrågor och Seveso
8. Rollen som MKB-myndighet
9. Digitalisering

Dokumentet i ovanstående lista bifogas vårt yttrande.

Utredningsbehov

Utredningen är mycket omfattande med många konstruktiva förslag på utveckling av miljöprövningssystemet. Utredningen är så pass omfattande att den inte kunnat gå på djupet i flertalet frågor och det är svårt att bedöma genomförbarhet och konsekvenser. Innan man går vidare med de slutliga förslagen behöver därför flera frågor utredas vidare:

- En ny myndighet för miljöprövning, med regionala kontor, skulle kräva ett omfattande arbete av en organisationskommitté. Förslaget från utredningen att lägga prövningen på länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer behöver förtydligas i en enklare genomförandeutredning.

- Vi är i grunden positiva till att utgå från EU-lagstiftningens indelning men det behövs nationell anpassning för att få ett effektivt system, men en nyckel för att få ett förutsägbart system är att verksamheterna prövas på rätt nivå. Fördelningen av verksamheter i de olika provningsspåren behöver därför utredas närmare och det behövs en fördjupad genomgång där man tar hänsyn till nuvarande kunskap om verksameters miljöpåverkan för att skapa ett enkelt och transparent system.
- Finansieringen av en ny organisation för provningsprocessen och förändrad tillsynsorganisation är en avgörande fråga för att få ett fungerande tillsyns och provningssystem. Innan förändringarna genomförs behövs en utredning som kommer med ett konkret förslag på hur systemet ska finansieras.
- Utredningens förslag innebär stora förändringar för tillsynen och tillsynsvägledningen. Det rör både tillsynens uppdrag och fördelningen av tillsynsansvar mellan länsstyrelser och kommuner samt vem som har rollen som tillsynsvägledande myndighet. Utredningen har inte fördjupat sig i detta och det saknas konkreta förslag på flera områden. Detta måste klargöras innan utredningens förslag genomförs.

Organisation

Länsstyrelsen ställer sig bakom utredningens förslag att lägga tillståndsprövningen på sex av länsstyrelsernas miljöprovningsdelegationer och ser att det behövs flera förändringar av dagens system för ett effektivt och transparent provningssystem. Vi delar utredningens förslag om att ta bort förstainstansprövningen från domstolarna och renodla deras roll till att bli en överprövningsinstans.

Vi anser att det enklaste och snabbaste sättet att nå resultat enligt utredningens förslag är att effektivisera i befintlig statlig organisationsstruktur. Länsstyrelsernas dialog och tidiga samråd med regionala aktörer kan fortsätta att utvecklas och fortsatt vara en viktig del i det nya provningssystemet. Länsstyrelserna har den regionala förankringen vilket bidrar med både kontakter och kunskap om regionala förutsättningar. Länsstyrelsernas storlek och bredd i verksamheten kan ge provningen ett utvecklat helhetsperspektiv och redundans avseende expertkunskap samt möjlighet att prioritera verksamhet. Inom länsstyrelsen finns kompetens inom såväl miljöskydd, vattenverksamhet och annan

sakkunskap som vid behov kan gå in och stödja prövningen, liksom kunskap om regional utveckling.

Det sker redan idag ett utvecklingsarbete för att samordna, modernisera och automatisera länsstyrelsernas processer där miljöprövning är ett centralt område. Vi samarbetar med ett stort antal organisationer, däribland Svenskt Näringsliv och landets regionala handelskammare, för att stärka bemötande och service – och har en nära dialog kring hur tillståndprocesser kan effektiviseras.

Att utveckla en ny myndighet samtidigt som prövningsprocessen ändras i grunden kommer förutom en betydande omställningskostnad medföra avsevärda förseningar av handläggningen och därmed viktiga investeringar och förändringskapacitet för Sverige. Att bilda en ny myndighet tar tid och kraft samtidigt som trycket på miljöprövningen ökar, på grund av den gröna omställningens omfattande investeringar.

Att justera miljöprövningssystemet inom befintlig myndighetsstruktur och ge länsstyrelserna en utökad roll kommer att innebära betydligt lägre omställningskostnader och kortare startsträcka jämfört med att starta en ny myndighet. Finansiering krävs dock för omställningsfasen.

Prövningsprocessen

Länsstyrelsen tillstyrker att den svenska miljöprövningsprocessen anpassas till EU-lagstiftningen. För att få ett effektivt och förutsägbart system ser vi dock behov av ett par förändringar.

- Kraven på vad en ansökan ska innehålla tydliggörs, både för verksamheter som omfattas av tillståndsspåret respektive granskningsspåret, se 3 kap. miljöprövningsförordningen. Varje prövning är dock unik och ansökans innehåll kommer även fortsatt vara en bedömningsfråga i varje enskilt fall.
- De verksamheter som listas som BMP per automatik bör ses över – fler verksamheter än de som nu föreslås bör innebära BMP per automatik och därmed direkt prövas i tillståndsspåret. Se fördjupade ståndpunkter i texten kring fördelning av verksamheterna.
- Myndighetssamråd bör vara obligatoriska i tidigt skede på samma sätt som i dagsläget. Samråd med de som kan antas bli

särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden ska ske i ett tidigt skede av processen (innan ansökan lämnas in) i tillståndsspåret, se 6 kap. 24 § miljöbalken. PM bör även kunna ställa krav på att tidigt samråd med allmänheten ska hållas vid behov.

- PM bör ha möjlighet att begära kompletteringar eller avvisa bristfälliga underlag.
- För tidsfrister som inte avser strategiska projekt för kritiska råmaterial respektive nettonollteknik föreslår vi målsättningstider istället för skarpa tidsfrister samt en viss justering av de föreslagna tiderna som stämmer bättre överens med de erfarenheter vi har. Med målsättningstider menar vi tider som kan följas upp men som tillåter avsteg från fall till fall. En utvärderingsperiod om två år för att utvärdera processen, arbetssätt, IT-stöd och vägledning fungerar och kan utvecklas, samt om resurser och kompetens är tillräckligt för uppnå en skyndsam, effektiv och rättssäker handläggning utan att miljöskyddet försämras.
- Länsstyrelsen motsätter sig förslaget om att lokaliseringsfrågan i miljöbalksprövningen ska anses avgjord genom en fastställd detaljplan eller motsvarande utan att kompletterande ändringar införs i plan- och bygglagen.

Vi önskar att följande begrepp ses över.

”Samråd”. I utredningen används ordet samråd, oavsett om det avser frivilligt samråd, offentligt samråd eller gränsöverskridande samråd. Ordet samråd är så starkt förknippat till vår nuvarande samrådsprocess att risken är uppenbar att det kommer bli missförstånd och sammanblandningar, inte minst för allmänheten. Vi önskar att ordet samråd ska användas på samma sätt som i nuvarande process.

- **”Fullständig respektive komplett ansökan”.** Vi anser att det är olyckligt att skilja på begreppen fullständig ansökan och komplett ansökan. Vi befarar att detta kommer medföra stor förvirring för alla parter.

Fördelning av verksamheter

- Enligt länsstyrelsernas samlade erfarenhet finns det ett antal verksamheter som borde byta provningsspar utifrån det förslag som lagts fram. Både granskningspliktiga till anmälningspliktiga, anmälningspliktiga till granskningspliktiga och granskningspliktiga till tillståndspliktiga. En mer diversifierad indelning medger en bättre avvägning av provningsnivå, framförallt för verksamheter med mindre omfattning där det är lämpligt att pröva genom anmälan. På så sätt kan provningen förenklas där det inte finns behov av utökad provning och granskning. Om man slår ihop för många verksamhetskoder kan det riskera bli för generella skrivningar som kan vara svårtolkade både för näringslivet och för provningsmyndigheten
- Länsstyrelsen instämmer i förslaget att det ska ske en översyn av vilka vattenverksamheter som istället för granskningsplikt skulle kunna omfattas av anmälningsplikt. Detta behöver ske innan de nya bestämmelserna börjar gälla. Översynen behöver också omfatta om det finns vattenverksamheter som av nationella skäl alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan samt en generell översyn av listan över anmälningspliktiga vattenverksamheter.

Vattenverksamheter

- Länsstyrelsen instämmer i förslaget att den nya provningsmyndigheten ska hantera frågor om tvångsrätt, ersättning- och skadestandsfrågor inom ramen för tillståndsprövningen. Samt att Mark- och miljödomstolen även fortsättningsvis ska hantera stämningsmål.
- Länsstyrelsens motsätter sig förslaget i dess nuvarande lydelse och innan det har skett en fördjupad konsekvensutredning. Den föreslagna övergångsbestämmelsen innebär att alla verksamheter som påbörjats före ikraftträdandet och som inte har tillstånd enligt äldre bestämmelser ska lämna in en ansökan om miljötillstånd eller igångsättningsbesked senast den 1 juli 2030. Förslagen i betänkandet innebär att i princip alla vattenverksamheter blir granskningspliktiga, om de inte omfattas av anmälningsplikten. Det finns många pågående vattenverksamheter som saknar tillstånd eller där tillståndsprövan är oklar, till exempel gamla dammar och bortledning av yt- och grundvatten. Vissa av de vattenverksamheter som saknar tillstånd har tillämpat

undantaget i 11 kap. 12 § miljöbalken. I och med förslaget att undantaget i 11 kap. 12 § miljöbalken fortsättningsvis bara ska gälla för anmälningspliktiga vattenverksamheter krävs tillstånd eller granskningsplikt för alla andra vattenverksamheter. En stor del av vattenverksamheter står inför stor risk att bli olaga verksamheter med åtalsrisk och förbud mot fortsatt drift. Exempelvis mindre grundvattenbortledningar i infrastruktur (tunnelbanan i Stockholm m.m.) eller vattenanläggningar som utgör exempelvis gamla kvarndammar eller regleringar av sjöar, men även andra typer av verksamheter såsom dricksvattentäkt. Antalet överstiger vida de miljöfarliga verksamheter som blir granskningspliktiga i med förslaget (dvs. mer än tiotusen).

- Länsstyrelsen instämmer i förslaget att de nya bestämmelserna i miljöbalken inte ska tillämpas vid prövning av tillståndspliktig vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel om verksamheten omfattas av en sådan nationell plan för moderna miljövillkor som avses i 11 kap. 28 § miljöbalken.

Tillsyn

- Länsstyrelsen anser att det finns stora utmaningar med den föreslagna förskjutningen från prövning till tillsyn. En mer aktiv tillsynsmyndighet förutsätter bland annat att det finns tillräckliga resurser. I dagsläget är länsstyrelsernas tillsynsverksamhet underfinansierad inom miljöfarlig verksamhet och situationen ser ännu sämre ut för vattenverksamhet. För att genomföra förändringarna som föreslås i utredningen behövs en kraftig ökning av tillsynsmyndigheternas resurser.
- Länsstyrelsen konstaterar att det framstår som att utredarna menar att länsstyrelserna i grunden skulle bli tillsynsmyndighet för samtliga tillståndspliktiga och samtliga granskningspliktiga verksamheter. Om det blir verklighet, samtidigt som möjligheten till överlåtelse av tillsyn till kommunerna tas bort, så innebär det ett enormt stort påslag av tillsynsbehov på länsstyrelserna, och resurserna för att kunna bedriva tillsyn behöver öka både för att kompensera för befintliga resursunderskott och för det ökade antalet tillsynsobjekt.
- Länsstyrelsen menar vidare att det förvisso är sant att det förekommer kommuner som inte har förutsättningar att bedriva en mer kvalificerad tillsyn, men konstaterar också att det även

förekommer kommuner som i dagsläget har bättre än eller åtminstone likvärdiga förutsättningar som länsstyrelsen har. Länsstyrelsen anser att kommunerna har en viktig roll i tillsyns- och prövningssystemet och tycker att man bör titta på åtgärder för att stärka kommunernas förutsättningar istället för att försvaga dem.

Avgiftssystem

- Länsstyrelsen motsätter sig förslaget att möjligheten att begära ersättning för rättegångskostnader i miljöprövningar som gäller vattenverksamheter tas bort. Åtminstone till dess att det finns en ny finansieringslösning som säkerställer att länsstyrelsen tilldelas resurser som möjliggör vårt deltagande i prövningar av vattenverksamheter.
- Länsstyrelsen instämmer i att det finns ett behov av fortsatt utredning av finansiering och avgiftsnivåer. Länsstyrelsen anser vidare att en förutsättning för de övergripande ändringar som föreslås i utredningen är myndigheten som ansvarar för prövning samt tillsynsmyndigheten ska ha möjlighet att disponera sina intäkter från sina avgifter, så kallad specialdestination.
- Länsstyrelsen motsätter sig förslaget att den som överklagar ett beslut ska stå för kostnaderna för att kungöra, förordna om sakkunnig och att hålla sammanträde i överklagningsmål. Det innebär sannolikt i praktiken en inskränkning i 16 kap. 13 § miljöbalken, så väl som den faktiska möjligheten för enskilda att överklaga.
- Länsstyrelsen konstaterar att det förvisso är svårt att beräkna hur stora kostnaderna blir för omställning mellan två olika system för miljöprövning, men vår bedömning är att den startkostnad som redovisas i utredningen sannolikt är en underskattning. Att bygga upp en helt ny myndighet kommer i sig självt vara dyrt sett till rekrytering, upphandling med mera, och därtill kommer den tillfälliga effektivitetsdipp som blir i skarven mellan två olika myndigheter och två olika system.

Säkerhetsfrågor och Seveso

- Länsstyrelsen anser att talerätten för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Länsstyrelserna ska bibehållas i samma omfattning som i nuvarande lagstiftning.

Skälet till detta är att MSB och Länsstyrelsen är de enda myndigheterna som nationellt och regionalt besitter tillräckligt bred kompetens för att kunna driva och bevaka de allmänna intressena avseende risk- och säkerhetsfrågorna i den integrerade miljö- och säkerhetsprovningen enligt miljöbalken. Att MSB och Länsstyrelsen innehar partsställning och talerätt är en förutsättning för en rättssäker och likvärdig miljö- och säkerhetsprovning.

- Länsstyrelsen anser att utredningens förslag om förändringar i samrådsprocessen (del 2, kap. 14.4, figur 14.2, s. 1060) strider mot Artikel 15 i Sevesodirektivet (2012/18/EU), som ställer krav på att den berörda allmänheten tidigt får möjlighet att yttra sig över enskilda projekt. I en säkerhetsrapport som ska ingå i en ansökan ska det bland annat ingå en redogörelse för genomfört samråd enligt 13 § Sevesolagen. Utredningens förslag på förändrad samrådsprocess innebär att handlingsprogram och säkerhetsrapporten i en ansökan inte är komplett och att det inte är möjligt att göra en rättssäker tillståndsprövning. För att uppfylla kraven i Sevesolagstiftningen kommer ett separat Sevesosamråd enligt 13 § Sevesolagen behöva genomföras för Sevesoverksamheter innan ansökan kungörs. I annat fall riskerar tillståndsprövningen att fördröjas.
- Länsstyrelsens uppfattning är att det finns fördelar med förslaget att avdelning 4 i bilaga till FMH flyttas till ny bilaga till MPF, då det blir tydligare för både verksamhetsutövare och myndigheter vad som omfattas av tillståndsplikt. Länsstyrelsens ståndpunkt är att verksamheter som omfattas av den högre kravnivån i Sevesolagstiftningen fortsatt ska vara tillståndspliktiga. Det behöver dock vidare undersökas vad generella lättnader i tillståndsplikten innebär för Sevesoverksamheter på lägre kravnivå. Att färre verksamheter omfattas av tillståndsplikt kan innebära fler Sevesoverksamheter där riskerna och lokaliseringen inte utretts lika långtgående.
- Länsstyrelsen ska ha rätt att begära omprövning med anledning av sitt tillsynsansvar utifrån Sevesolagen och miljöbalken samt utifrån det regionala perspektivet.
Länsstyrelsen anser att det behövs ett införande av det undantag som finns med i Artikel 2 Seveso III-direktivet för utvinning, nämligen provbrytning, brytning och bearbetning, av mineral i gruvor och dagbrott, inklusive med hjälp av borrhål. Detta önskemål har funnits under längre tid av myndigheter och

branschen. Att omfatta denna typ av sprängarbeten (sprängämnen i borrhål) är en överimplementering av Sevesodirektivet. Länsstyrelsen föreslår att 4 § Sevesolagen ändras genom att lägga till en ny punkt där det framgår att Lagen tillämpas inte på ”6. sprängarbete i samband med provbrytning, brytning och bearbetning av berg eller mineraler inklusive laddning i borrhål.”

Rollen som MKB-myndighet

- Länsstyrelsen avstyrker förslagen om att Miljöprövningsmyndigheten ska ta över rollen som MKB-myndighet avseende minerallagen och ellagen. Ett alternativt förslag som skulle kunna motivera en flytt av rollen som MKB-myndighet till miljöprövningsmyndigheten avseende minerallagen är om kopplingen till miljöbalken i minerallagen tas bort och all provning enligt miljöbalken överförs till miljöprövningsmyndigheten.
- Länsstyrelsen tillstyrker förslagen avseende övriga sektorslagar.

Digitalisering

- Det är positivt att behovet av en mer samordnad och ändamålsenlig digital infrastruktur uppmärksammas. Genom ett tydligt ansvar för information, ägandeskap och delning, skapas förutsättningar för en ökad digitalisering och effektivisering mellan involverade aktörer vilket ger ökad nytta till verksamhetsutövare, myndigheter och allmänheten.
- Länsstyrelserna delar utredningens bedömning att det finns utmaningar kopplade till digitalisering och effektivisering av miljöprövningen. Särskilt utifrån nya krav från EU samt digital samverkan mellan myndigheter. En samordnad digital plattform för datadelning mellan länsstyrelser och andra aktörer blir avgörande. Att utveckla tydligare tekniska specifikationer för datautbyte mellan myndigheter behöver ske i ett tidigt stadie.
- Förslaget om att inrätta en ny fristående prövningsmyndighet riskerar att göra att det omfattande arbete som redan genomförts inom länsstyrelserna och delvis tillsammans med domstolsverket går förlorat.

Konsekvenser för en hållbar utveckling i länet

De föreslagna förändringarna bedöms inte påverka den hållbara utvecklingen i länet på ett negativt sätt. Underlaget för framförallt de små kommunernas miljötillsyn kan komma att påverkas negativt då flera C-verksamheter lyfts till "granskningsspåret" och hamnar under länsstyrelsens tillsynsansvar.

Miljömässiga konsekvenser

Några negativa miljömässiga konsekvenser bedöms inte uppstå. Den nya uppdelningen i tillståndsspår, granskningsspår och anmälningssplikt för verksamheter och åtgärder bedöms inte negativt påverka prövnings- och tillsynsmyndigheternas arbete jämfört med dagens förutsättningar.

Den nya registreringsplikten för vissa verksamheter och åtgärder som föreslås bör kunna ge de kommunala tillsynsmyndigheterna ett lika bra underlag som idag för planering av sin verksamhet.

Ekonomiska konsekvenser

Utredningens omfördelning av verksamheter från dagens anmälningssplikt (C-verksamheter) till "granskningsspåret" medför att Länsstyrelsens tillsynsansvar utökas omfångsmässigt. Då utredningen inte hanterat förändringar av miljötillsynsförordningen går det idag inte att säga hur det i slutändan kommer påverka arbetsbelastningen och den ekonomiska påverkan på Länsstyrelsen.

Konsekvenser för social hållbarhet

Några negativa konsekvenser för den sociala hållbarheten bedöms inte uppstå.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Maria Arnholm med enhetschef Rune Liljenberg som föredragande. Medverkande i beslutet har varit Ida Stern, kulturmiljöhandläggare, Henrik Skanert, miljöjurist, Patrik Larsson, vattenhandläggare och Susanne Leijon, miljöskydds-handläggare. I den slutliga handläggningen har också länsråd Carin Lamme Lindh och avdelningschef Maria Levin medverkat.

Kopia till

kristin.skeppsby@regeringskansliet.se